

Cirkulärnr: 1993:132
Diariernr: 1993:1769
Handläggare: Mats Söderberg
Avdsek: AK SkoBa
Datum: 1993-09-06
Mottagare: Kommunstyrelsen
Gymnasieskolan
Rubrik: Interkommunala ersättningar för elever i
riksrekryterande idrottsgymnasier
Bilaga: 1 Undervisningstid

Interkommunala ersättningar för elever i riksrekryterande idrottsgymnasier

Inledning

Många kommuner har kontaktat förbundet med frågor kring riksrekryterande idrottsgymnasier. Frågeställningarna har accentuerats dels genom den utökning av antal orter och idrottsgrenar som regeringen medgivit, dels genom den kostnadsutveckling som skett för gymnasieutbildning i kombination med vissa idrottsgrenar. I syfte att skapa en ökad klarhet i frågor om interkommunala ersättningar på detta område har förbundet utarbetat föreliggande cirkulär.

Statens reglering

Genom gymnasieförordningen regleras de riksrekryterande utbildningar i vilka ämnet specialidrott ingår, sk idrottsgymnasier. Det gäller kommun och den idrottsgren som undervisningen i specialidrott avser. Däremot regleras inte antalet elevplatser. Regleringen omfattar även en skyldighet för hemkommunen att betala ersättning till den anordnande kommunen. Detta gäller även om motsvarande program (linje) finns i hemkommunen eller samverkansområdet. Den interkommunala ersättningen skall avse de kostnader som den anordnande kommunen har för elevens utbildning. Hemkommunen är dessutom genom skollagen skyldig att ge stöd till elevens inackordering.

Undervisning i idrottsämnen vid riksrekryterande idrottsgymnasier

Utrymme för ämnet specialidrott skapas i timplanen genom elevens val och lokalt tillägg. Detta innebär att utrymmet varierar mellan olika program. Totalt har därmed en elev rätt till undervisning i omfattningen mellan 290 och 320 klocktimmar i specialidrott under tre utbildningsår. Därtill kommer ämnet idrott och hälsa. I detta ämne varierar omfattningen för olika program, från 80 upp till 130 klocktimmar, se bilaga.

Enligt kursplanen redovisas följande mål för ämnet specialidrott:

Eleverna skall genom undervisningen i specialidrott:

- öka sin kunskap av människokroppens byggnad och funktion samt skaffa sig insikt rörande träningslära och effekter av hälsomedvetna vanor.
- öka sina kunskaper och insikter i specialidrottens teknik och taktik
- förbättra sin färdighet i specialidrotten
- skaffa sig kunskap om sig själv och sina förutsättningar att utöva specialidrott på elitnivå samt
- förvärva insikt i ledarskap och utveckla sin ledarförmåga.

Idrottsrörelsens kriterier

Följande kriterier har varit vägledande för idrottsrörelsens bedömning av de kommuner som tillstyrkts som anordnare av idrottsgymnasium.

1. Idrottslig tradition inom idrottsgrenen, dvs bra träningsförhållanden, starka klubbar, erfarna instruktörer och funktionärer.
2. Kommunalt engagemang, Skolstyrelse och fritidsnämnd skall uppfatta det som positivt och stimulerande för orten att verksamheten förläggs dit och vara beredd att göra en viss kommunal satsning.
3. Orten skall geografiskt vara belägen inom idrottsgrenens "Sverige centrum" dvs det skall inte vara för långt till tävlingsplatser och platser för elitsammandrabbningar.
4. Studieutbudet på orten måste vara så stort att elevens studieönskemål i görligaste mån kan tillgodoses.
5. Orten bör ha viss tradition när det gäller att ta emot tillresande elever (elevhem och inackorderingsfamiljer).

Kostnader för utbildningsinsatser

Den betalningsskyldighet för elevens utbildning som regleras av staten avser skoltid, dvs i princip timplanebunden tid. Det finns inga strikta statliga regler för hur dessa kostnader skall räknas fram. Det är en fråga där kommunerna inbördes förväntas kunna träffa uppgörelser. Kommunförbundet rekommenderar att den av förbundet utarbetade kalkylmodellen utgör grund för sådana beräkningar (Cirk 1991:63 rev. 1993:41). I övrigt vill förbundet lämna följande synpunkter på beräkningsgrunder.

De kostnader som uppstår kan redovisas exempelvis uppdelade i faktorerna undervisningsinsatser, utrustning/läromedel, lokaler, administration, elevvård, skolmåltider och i förekommande fall arbetsplatsförlagd utbildning.

Den interkommunala ersättningen för ett visst program kan avvika för elever som har ämnet specialidrott i jämförelse med andra elever som läser samma program. Det är vanligt att behov finns av gruppdelning i ämnet specialidrott, dvs det är inte rimligt att instruera hel klass. Även kostnader för utrustning/läromedel kan variera jämfört med de elever vid skolan som inte har ämnet specialidrott på schemat. I den av Kommunförbundet utarbetade kalkylmodellen finns modeller för avskrivning av utrustning över ett antal år. Vad gäller investeringar i lokaler och idrottsanläggningar förutsätts att den anordnande orten har goda förutsättningar att tillhandahålla sådana, så att de interkommunala ersättningarna inte behöver avvika i någon större utsträckning. Kostnader för administration skall normalt inte heller behöva avvika i någon högre grad i jämförelse med vad som gäller för andra elever.

Med hänsyn till verksamhetens art anser idrottsrörelsen att viss medicinsk uppföljning erfordras utöver sedvanliga elevvårdsinsatser.

I den mån en utökning av studiekursen utöver den av timplanen garanterade blir aktuell för en elev bör anordnande kommun tillfråga hemkommunen i de fall den tänkta utökningen påverkar den interkommunala ersättningens storlek. Om utbildningstiden till följd av elevernas turneringar, träningsförhållanden mm förläggs över en längre tidsperiod än tre år bör det inte medföra att storleken på den interkommunala ersättningen blir större än vad som gällt om utbildningen bedrivits i normal studietakt över tre år.

Kostnader utanför skoltid

Syftet med verksamheten är att eleven i kombination med studier skall kunna utvecklas till elitidrottare, varför en omfattande insats av träning och instruktion kommer att finnas utanför den elitidrottande elevens skoldag. Kostnader och betalningsskyldighet kommunerna emellan för denna verksamhet i form av tränare, träningslokaler, utrustning,

transporter mm, regleras inte av staten, lika lite som för de elitidrottande ungdomar som inte genomgår idrottsgymnasium.

Däremot är det givetvis möjligt att mellan kommuner avtala att ersättningar för ytterligare ändamål än skoldagen skall ingå. Andra finansieringsmöjligheter är exempelvis stöd från respektive idrottsförbund, hem- respektive skolortens idrottsföreningar, sponsorstöd eller olika avgifter. Det är viktigt att de olika intressenternas policy vad gäller finansiering ligger fast under utbildningstiden så att inte eleverna kommer att drabbas av förändrade villkor.

Vad staten reglerar utöver skoldagen är en skyldighet för hemkommunen att svara för ett stöd till inackordering. Stödet skall avse boende, fördyrat uppehälle och resor till och från hemmet. Om stödet ges i kontant form, skall det utgå med lägst 1/30 av basbeloppet enligt lagen om allmän försäkring för varje hel kalendermånad under vilken eleven bor inackorderad (se cirkulär 1992:46). Det får förutsättas att en kommun som avser att anordna riksrekryterande gymnasieutbildningar har goda förutsättningar att klara frågan om tillresande elevers logi.

Lagreglering

Regleringen av idrottsgymnasieverksamheten finns angiven i gymnasieförordningen 2 kap 2 och 4 §§, 5 kap 8 § och bilaga 3. Regleringen av stöd till inackordering återfinns i skollagen 5 kap 33 §.

Frågor

Vid tveksamheter om underlaget för debiteringen bör kontakt i första hand alltid tas med den anordnande kommunen.

Frågor med anledning av detta cirkulär besvaras av Mats Söderberg, Monica Hansson och Peter Holmberg, tel 08-772 41 00, faxnr 08-772 47 17.

Svenska Kommunförbundet
Sektionen för skola och barnomsorg

Louise Fernstedt

Mats Söderberg